

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/nauka-i-edukacja/edukacja-1/przystanek-historia/248241,Stanislaw-Filipowski-Ryszard.html>

29.09.2026, 15:50

Stanisław Filipowski „Ryszard”

80 lat temu, 29 września 1946 r. w Krakowie zginął Stanisław Filipowski „Ryszard”. Miał 23 lata. Był zastępcą dowódcy krakowskiej 6. kompanii Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica” Józefa Kurasia „Ognia”. Został zastrzelony przez UB przy dzisiejszej ulicy Brogi, wówczas – jak na ironię – noszącej nazwę ul. Wolności.

29.09.2026

WALCZĄC DO KOŃCA...

29 WRZEŚNIA
80. ROCZNICA ŚMIERCI
STANISŁAWA FILIPOWSKIEGO „RYSZARDA”

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Krakowie

Stanisław Filipowski pochodził z Cholerzyna, podkrakowskiej wioski między Liskami a Morawicą. Po wojnie związał się z działającą w tym rejonie grupą zbrojną Eugeniusza Kajdasa „Dawida”,

zwaną od nazwiska pierwszego dowódcy grupą Kaczora, posiadającą prawdopodobnie kontakt z bielskimi strukturami NSZ. W jej ramach brał udział m.in. w rozbrojeniu posterunku MO w Balicach, 6 sierpnia 1946 r. Niedługo później dołączył do dowodzonej przez Jana Janusza „Siekierę” 6. kompanii Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica”, powstałej na bazie grupy Ruchu Oporu Armii Krajowej Zdzisława Lisika „Mściciela”. Najsłynniejszą akcją kompanii było rozbicie więzienia św. Michała w Krakowie 18 sierpnia 1946 r. i uwolnienie ponad 60 więźniów; według niektórych relacji Filipowski brał już w tym bezpośredni udział. Z pewnością uczestniczył w akcji rekwizycyjnej w Państwowej Fabryce Wyrobów Ogniotrwałych w Skawinie 27 sierpnia i w rajdzie oddziału w rejon powiatu miechowskiego na początku września 1946 r.

13 września 1946 r. koło Obidowej aresztowany został dowódca oddziału Jan Janusz „Siekiera”. Dowództwo przejął Marian Zielonka „Bill”, a „Ryszard” został mianowany jego zastępcą. W toku śledztwa UB zdobył informacje pozwalające na dotarcie do pozostałych członków kompanii. W ciągu kolejnych dwóch tygodni aresztowano dziesięć osób z oddziału. 29 września funkcjonariusze UB urządzili zasadzkę przy ul. Wolności (Brogi) na pograniczu Rakowic i Olszy, w domu współpracownika grupy, u którego Filipowski przechowywał broń oraz zdobyte w czasie rekwizycji materiały. Gdy „Ryszard” zbliżał się do domu, ubecy wezwali go do zatrzymania. Filipowski podniósł ręce, ale zaraz odwrócił się i zaczął uciekać. Padły serie strzałów. Przewieziony z przestrzeloną klatką piersiową do szpitala św. Łazarza, wykrwawiony, zmarł wieczorem tego samego dnia.

[Poprzedni Strona](#)

Kraków

Żołnierze Wyklęci

Artykuł